

AL
ECK
K

Verantwoording 2023
voortgezet onderwijs

Inleiding jaarverantwoording Fleck (vmbo) 2023

In 2023 heeft FleCk alle krachten ingezet om weer betekenisvol cultuuronderwijs te ontwikkelen en toegankelijk te maken voor het voortgezet onderwijs in Flevoland. Leerlingen hebben kennis gemaakt met hun eigen culturele omgeving en daar op allerlei vlakken waarde aan toegekend. We hebben scholen in het voortgezet onderwijs en partners aan de hand genomen en gestimuleerd om samen te onderzoeken, te experimenteren en te creëren.

Ook hebben we opnieuw geïnvesteerd in de samenwerking met onze lokale en culturele partners. Dat was nodig omdat er veel wisselingen zijn geweest in onze sector. Met resultaat, want ondanks alle interne en externe uitdagingen, hebben we in totaal met alle activiteiten meer dan 500 leerlingen, 70 kunstprofessionals, 40 schoolleiders en 9 beleidsmedewerkers bereikt. Deze activiteiten organiseerden we in samenwerking met meer dan 40 culturele instellingen voor 30 deelnemende scholen.

We hebben dan ook in het afgelopen jaar veel stappen richting ons doel gezet: vernieuwend en doeltreffend cultuuronderwijs voor het vmbo en praktijkonderwijs in Flevoland stimuleren en verankeren. In deze jaarverantwoording reflecteren we op ons inhoudelijk werk en prestaties. Op basis van deze reflectie formuleren we ook ontwikkelpunten en eerste vergezichten voor 2024 en onze nieuwe beleidsplanperiode '25-'28. Zo blijven we onze innovatieve kracht bijsturen en werken we doelgericht om cultuuronderwijs in de provincie een stevige impuls en een duurzame positie geven.

DOCENT ARTE COLLEGE
OVER DESIGN CHALLENGE:

*“Leerlingen brengen een schat
aan informatie met zich mee,
heel waardevol om ze bij het
ontwikkelen van lessen te
betrekken”*

Inhoudsopgave

1. Lab	4
1.1 Studio VMBO (PRO) - jaar 3	4
1.2 Strategisch onderzoek dienstverlening vo/vmbo en praktijkonderwijs 2023 en verder	4
1.3 Doorontwikkeling Toolkit Studio VMBO	5
2. Platform	6
2.1 Website en nieuwsbrieven	6
2.2 Culturele Roadtrip 2023	6
2.3 Flevoland netwerk vmbo en praktijkonderwijs (opzet, ontwikkeling en onderhoud)	7
2.4 Landelijk netwerk	7
3. Advies	8
3.1 Monitortool EVI - VO (i.s.m. FleCk PO)	8
3.2 Cultuurcoördinatorentraining (i.s.m. Kunst Centraal, Mocca)	8
4. Conclusie	9

DICK WEVER, TEAMLEIDER AERES PRAKTIJKONDERWIJS EMMELOORD:
*"In drie jaar tijd heeft cultuureducatie nu een
vanzelfsprekende plek gekregen in ons onderwijs".*

1. Lab

Met het doorlopende proces van onderzoek, creatie, reflectie en iteratie werken we aan de bouwstenen van Studio VMBO (en praktijkonderwijs). Zo blijven we doorontwikkelen op een wijze die zorgt voor vernieuwende resultaten.

Behaald:

- 3 nieuwe bouwstenen;
- met bouwstenen meer dan 500 leerlingen bereikt.

1.1 Studio VMBO (PRO) - jaar 3

Het ontwikkelen van betekenisvolle onderwijsbouwstenen, door scholen in co-creatie met een lokale en culturele partner vormt de basis van het leertraject. Hierbij wordt de werkwijze *design thinking* geleerd en toegepast.

2023 was het laatste jaar van het driejarige Studio VMBO traject voor het praktijkonderwijs (PRO). Twee scholen met drie locaties deden hieraan mee. Ook hebben we twee vmbo-scholen uit het reeds afgeronde Studio VMBO –traject aangeboden nog een jaar door te ontwikkelen. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van bouwstenen passend bij het cultuuronderwijs op de scholen.

In 2023 zijn er drie nieuwe bouwstenen ontwikkeld: [Metamorfose](#) (door Arte College (vmbo), Collage en Static), [Onderzoek je talent](#) (door Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord, Muzisch Centrum en een aantal kunstenaars). Bouwsteen 3 (door PrO Almere en BonteHond) is in de “grondverf” gezet. Een bouwsteen

is doorontwikkeld (Aeres vmbo Almere en Vis a Vis) en vijf bouwstenen zijn herhaald (borging; Arte College en Kunstlinie, PrO Almere en BonteHond). Van twee van de drie nieuwe bouwstenen is een filmpje gemaakt van de prototypetest, namelijk Aeres en Arte College.

Het bereik van de bouwstenen in 2023 is als volgt:

Doelgroep	Totaal bereik
Leeringen	519
Kunstvakdocenten	38
Scholdirecteuren	23
Professionals culturele instellingen	17

Al met al zijn de doelstellingen voor Studio VMBO in jaar 3 ruimschoots behaald.

1.2 Strategisch onderzoek samenwerking, financiering en dienstverlening vo vmbo en pro 2023 en verder

Ten behoeve van het ontwerpen van de dienstverlening voor FleCk VO voor de beleidsplanperiode 2025-2028 zijn we in de tweede helft van 2023 gestart met strategische werksessies. Deze lopen door in 2024. Hierbij zijn alle stakeholders betrokken. Er is onderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Frisse Duik onder zeven vmbo-scholen en vier pro-scholen. Verder zijn er ontwerpessies gehouden met zowel onze vijf lokale partners met een VO-dienstverlening (Kubus, Meerpaal, Verbeelding, Muzisch Centrum, Collage) als ook met

een aantal grotere culturele kernpartners (Kunstlinie, Kunstbende, BonteHond, FlevoMeer Bibliotheek/Bibliotheeknetwerk Flevoland en Kunstlinie).

De bijeenkomsten in 2023 waren als volgt:

- Provinciale werksessie met 5 lokale partners: 13 sept 2023
- Provinciale werksessie met 3 culturele partners: 30 okt 2023
- Provinciale werksessie met 1 culturele partner: 1 nov 2023

Hiermee zijn we doorgegaan op de met Studio VMBO ingeslagen weg van Service Design, waarin we bij het ontwerpen van een nieuw traject van dienstverlening de behoefte van het veld en alle betrokkenen inventariseren en in co-creatie samen ontwerpen. Of het nou gaat over het ontwikkelen van onderwijsbouwstenen of het ontwikkelen van een dienstverlening: dit zorgt voor goede samenwerking, draagvlak, innovatie, energie en efficiëntie.

1.3 Doorontwikkeling Toolkit Studio VMBO

In 2023 hebben we Zeewaardig opdracht verleend een onderzoek te doen naar het gebruik van studiovmbo.nl, de toolkit van Studio VMBO. Zeewaardig is een bureau voor servicedesign met grote ervaring in het onderwijs, dat organisaties ondersteunt bij het creatief oplossen van complexe vraagstukken. Zeewaardig is afgelopen jaren een vaste partner geweest van FleCk in de vormgeving van cultuuronderwijs voor het VO. Het onderzoek bestond uit:

- een analyse van de Google Analytics;
- gesprekken met drie gebruikers van de toolkit: een docent uit het Studio VMBO traject, een docent niet betrokken bij Studio VMBO en een externe onderwijsadviseur;
- de website met het FleCk-team zelf doorlopen en te analyseren (Service Safari);
- websitebouwer Eagerly verbeterpunten te laten opstellen.

Na het onderzoek heeft FleCk samen met Zeewaardig een sessie georganiseerd waarin deze resultaten zijn besproken en is er gebrainstormd om met ideeën voor verbetering te komen. Bij deze sessie waren onder andere de projectleider van Studio VMBO, de programmamanager van FleCk, de externe communicatieadviseur van Studio VMBO en de ontwikkelaars van Eagerly aanwezig. Eagerly is een vormgevings- en webdesignbureau waar FleCk regelmatig mee samenwerkt.

Op basis van de ideeën is besloten tot een aantal aanpassingen en is een plan van aanpak geschreven voor de nieuwe release van studiovmbo.nl. De uitvoering van dit plan heeft helaas niet in 2023 plaats kunnen vinden vanwege personeelsverschuivingen

s.t.u.d.i.o.v.m.b.o

Toolkit

TOON ALLE FILTERS

Kies je fase

FASE 1 VRAAG VERKENNEN FASE 2 ONDERZOEKEN FASE 3 ONTWIKKELEN FASE 4 TESTEN EN EVALUEREN

67 resultaten

KIJKEN De Metamorfose 2022-2023

KIJKEN Onderzoek je talent 2022-2023

KIJKEN (s)C(h)ool Fest 2022-2023

KIJKEN Straf 2020-2021

The screenshot shows a grid of video thumbnails with titles and 'KIJKEN' labels. The thumbnails depict various scenes: a person in a colorful outfit, a person in a dance studio, a hand holding a glowing orb, and a group of people in a dark setting.

bij FleCk. Zodoende zal de herziening plaatsvinden in 2024. De aanpassingen zijn met name gericht op het vereenvoudigen van de navigatie. We verwachten dat scholen en culturele instellingen nog meer gebruik gaan maken van de nieuwe release van de toolkit.

Deze release is voorwaardenscheppend voor nader onderzoek naar verdere mogelijke inzet van de toolkit in de nieuwe dienstverlening van FleCk.

2. Platform

Met kennisoverdracht, werving en netwerkactiviteiten maken we van onze missie een groeiend succes. Dit doen we door onze kanalen voortdurend te ontwikkelen en te updaten, maar ook door actief te zijn in ons netwerk en hier activiteiten voor te organiseren.

Behaald:

- 1.800 websitebezoekers;
- 2 nieuwsbrieven;
- nieuwe publicatie longread Studio VMBO praktijkonderwijs;
- 2 themasprints;
- 2 netwerkpresentaties.

2.1 Website en nieuwsbrieven

Om kennis te delen en te communiceren met onze doelgroepen zijn er in 2023 twee nieuwsbrieven gemaakt en verzonden. Vanwege personeelsverschuivingen is er geen derde nieuwsbrief verzonden. Wel hebben we op de website de video's over prototypes gedeeld en publiceerden we in september de laatste [longread](#) over Studio VMBO.

Hierin beschrijven we hoe het de praktijkscholen en hun culturele partners is vergaan tijdens de afgelopen twee en half schooljaren Studio VMBO. De schoolleiders en docenten van Aeres Praktijkonderwijs Emmeloord en PrO Almere en hun culturele partners vertellen over hun ervaringen en geven aan zeker door te gaan met de aanpak die zij zich in het ontwikkeltraject eigen hebben gemaakt.

In totaal trok in 2023 de website 1.800 bezoekers. Dit zijn 800 extra bezoekers boven op het gestelde bereikdoel.

2.2 Culturele roadtrip 2023

Door wisselingen in het FleCk-team bleek het helaas niet haalbaar om de Culturele roadtrip in 2023 te organiseren en uit te voeren. Zodoende is de roadtrip verplaatst naar 2024. De plannen zijn volop in ontwikkeling.

De Culturele roadtrip 2024 wordt een inspirerende dagexcursie in Almere voor kunstvakdocenten VMBO en PRO en geïnteresseerde lokale en culturele partners in cultuureducatie. De deelnemers maken tijdens deze dag kennis met cultureel erfgoed, kunst en creatieve industrie in Almere in relatie tot VMBO- en PRO-onderwijs. Leerlingen worden actief betrokken bij deze dag.

De Culturele Roadtrip is in 2018 ontstaan toen in het Studio VMBO-traject bleek dat kunstvakdocenten

meestal buiten de provincie wonen en geen kennis hebben van de culturele omgeving van de leerlingen. De Culturele Roadtrip wil in deze leemte voorzien. Daarnaast is het culturele aanbod vaak niet toegesneden op de vmbo- en praktijkonderwijs leerling. Deze gaat ook veel minder op excursie dan de havo/vwo-leerling, wellicht ook door de kortere schooltijd. Voorafgaand aan de Culturele Roadtrip ontwikkelen we daarom samen met een school een voor deze doelgroep geschikt programma, gericht op het thema van de Roadtrip, en testen dit op de dag zelf met docenten en leerlingen.

Het thema van deze roadtrip is architectuur. Architectuur is bij uitstek geschikt om leerlingen te leren kijken naar de inrichting van hun eigen culturele omgeving en zich bewust te worden van hun leefomgeving. Daarnaast brengen we hierbij passend het beroepenveld van bijvoorbeeld de bouw en interieurontwerp en vrijetijdsbesteding onder de aandacht. Tot slot gaan we op speelse wijze met ze in gesprek of aan de slag met opdrachten gericht op technische, beeldende en/of maatschappelijke vraagstukken.

2.3 Flevolands netwerk (opzet, ontwikkeling en onderhoud)

Ten behoeve van het Flevolands netwerk zijn twee sprints met activiteiten aangeboden die toegankelijk waren voor het hele vmbo- en praktijkonderwijsnetwerk. De eerste sprint vond plaats op 23 januari en had als thema 'Creativiteit en het creatief proces/OCPE in de vmbo-en praktijkonderwijs-les'. OCPE staat voor een proces waarin Onderzoeken-creëren-presenteren-evalueren aan de orde komt. Deze sprint had 13 deelnemers.

De tweede sprint had als thema 'Bijwonen van de eindpresentaties van de prototypes van ontwikkelde bouwstenen ter inspiratie voor de eigen lespraktijk'. Deze sprint vond plaats op 6 april en had eveneens een bereik van 13 deelnemers.

In het kader van de nieuwe dienstverlening FleCk vo '25-'28 gaan we opnieuw kijken naar activiteiten voor het netwerk.

2.4 Landelijk netwerk

In het kader van het landelijk netwerk organiseerden we een presentatie bij het landelijk consulentenoverleg vo door LKCA over de leerlijn burgerschap en kunst door Pro Almere, ontwikkeld in Studio VMBO. Hier werd FleCk gerepresenteerd en konden we ons sterker profileren als expertisecentrum voor cultuureducatie Flevoland.

In totaal hebben 63 deelnemers deze presentatie bijgewoond.

Ook organiseerden we een Design Challenge voor scholen in Flevoland en leden van het landelijk netwerk cultuurprofiel scholen (VCPS). Bij de Design Challenge

hebben docenten en educatoren van culturele instellingen kennis gemaakt met de werkwijze die FleCk in samenwerking met Zeewaardig, Collage en BonteHond de afgelopen schooljaren heeft ontwikkeld. Onderdeel van de Design Challenge is dat de deelnemers behoefte onderzoek gaan uitvoeren met een aantal vmbo-of praktijkonderwijsleerlingen. We organiseren de Challenge daarom altijd op een school.

De combinatie van het regionale en landelijke netwerk bleek een verrijking voor de deelnemers en leidde tot nieuwe inzichten.

In totaal hebben 6 docenten, 1 schoolleider en 4 educatoren van culturele instellingen hieraan deelgenomen.

CORINE DE LANGE,
DOCENT AERES PRAKTIJKONDERWIJS EMMELOORD:
“Voordat wij meededen aan Studio VMBO hadden we geen contact met het Muzisch Centrum in Emmeloord, nu hebben we een hele goede samenwerking”

3. Advies

Door middel van adviesgesprekken en –trajecten ondersteunden we de innovatieve kracht en verankering van cultuuronderwijs.

Behaald:

- onderzoeksfase voor EVI;
- cultuurcoördinatoren training.

3.1 Monitortool EVI vo (i.s.m. FleCk po)

De landelijke monitortool EVI is onderzocht in samenwerking met FleCk po. Vervolgens hebben we de mogelijkheden om EVI in te zetten bij onze samenwerkingspartners voor het VO gepeild. Hieruit bleek dat EVI een tool is die nog op veel VO-scholen onbekend is en indien wel bekend nog niet direct door de scholen wordt omarmd. Ook een aantal lokale partners vindt de tool lastig. Het vraagt scholen om meer beleidsmatig na te denken over cultuuronderwijs en dat gebeurt nog lang niet overal. Ook richt de dienstverlening van de lokale partners zich niet in alle gevallen op de beleidsmatige ondersteuning van cultuuronderwijs op de scholen.

Dit betekent dat er voor het vo eerst moet worden voldaan aan een aantal randvoorwaarden, bijvoorbeeld het trainen van de cultuurcoördinatoren en lokale partners in Flevoland.

EVI-PO en –VO zal in 2024 mede op basis van opmerkingen uit het veld worden herzien. Dat biedt nieuwe kansen voor het vergroten van het draagvlak op de scholen en bij de lokale partners.

3.2 Cultuurcoördinatoren training

Er is op basis van bovenstaande punt een plan opgesteld om de landelijke cultuurcoördinatoren training van Regio West (FleCk/Kunst Centraal/ Mocca) eenmalig naar Flevoland te halen en alleen aan Flevolandse scholen aan te bieden. Dit is bij nader inzien toch niet vervolgd, omdat enerzijds de subsidie die FleCk ontvangt alleen voor het vmbo is en niet voor havo/vwo, anderzijds omdat ook de lokale partners hierin meegenomen moeten worden en dit meer tijd vraagt.

Omdat de werving via de lokale partners in de Flevolandse gemeentes verloopt, is er geen direct zicht op hoeveel scholen zijn bereikt in de werving voor de landelijke cultuurcoördinatorentraining. Ook op dit vlak willen we nieuwe inzichten verkrijgen door middel van provinciale/lokale partner overleggen.

Dit vervolgen we in 2024.

4. Conclusie

Ondanks alle uitdagingen hebben we in zowel innovatie, co-creatie en doorontwikkeling als in communicatie veel winsten behaald. Zo zijn er onder andere met drie nieuwe bouwstenen wel meer dan 500 leerlingen bereikt, publiceerden we een nieuwe longread en heeft de website 1.800 bezoekers gehaald.

Onderzoek omtrent de activiteiten binnen de pijler 'Advies' heeft laten zien dat er nog een wereld te winnen is bij zowel onze lokale partners als bij de scholen in Flevoland ten aanzien van een beleidsmatiger aanpak en -cyclus gericht op cultuureducatie op school. Hier zijn nog ontwikkelstappen in te maken. Reflectie op de dienstverlening de afgelopen beleidsplanperiode heeft laten zien dat de scheiding vmbo/praktijkonderwijs en havo/vwo zeker zinvol was, maar bij een aantal punten in onze dienstverlening ook kunstmatig is en voor gemiste kansen zorgt. We nemen deze inzichten mee in de uitwerking van de nieuwe dienstverlening VO '25-'28 en gaan met veel motivatie en nieuwe lessen het jaar 2024 tegemoet.

PEGGY VAN AMERONGEN,
DOCENT BEELDENDE VORMING BIJ PRO ALMERE:
"Drie jaar geleden waren wij een cultuurarme school en dit jaar waren wij medeorganisator van de spoken word-wedstrijd voor het Flevolands praktijkonderwijs."